

ЯВОРОВ В СЛОВАКИЯ

Донка Нейчева-Хованова, София/Братислава

Въпреки, че символизмът даде на българската поезия такива съвършени форми, мелодии и цветове, то литературната критика дълго не можа да намери верния тон в отношението си към ненадминатото му в редица аспекти ниво. Колкото и упреци да са били отправяни към българския символизъм, неговата самобитност е безспорна.

В Словакия интересът към него датира още от времето, когато Яворов е жив. В периодичния печат от онова време се появяват литературни портрети на д-р Кръстев за български автори, включително и за Яворов, който се определя като бунтарят в българската литература. Появяват се и други статии, които се стремят да разширят представата за българската литература, която до този момент се е изчерпвала едва ли не само с представата за патриарха на литературното ни слово, народният поет Иван Вазов. Представителите на младото крило в словашката литература, наречена "словашка модерна", обединени около списанието "Prúdy /Течения/", търсейки аналогии в световната литература наричат Славейков и кръга около него представители на "българската модерна".

Дори вождът на "старите" словашки писатели Светозар Хурбан Ваянски /1847-1916/ приема необходимостта от запознаването с българската литература и нейните образци в по-широк мащаб, като в уводната му статия публикувана в "Národné noviny" през 1913 година се споменава и името на Яворов. Войните осуетяват намеренията му за по-широк обзор на българската литература, но все пак излезлите на чешки език антологии през 1909 и 1930 година до известна степен представят българската поезия, а и творчеството на Яворов пред словашките ценители, които следят както словашките, така и чешките литературни издания.

По време на войната един от най-известните словашки поети Павол Хоров превежда редица революционни и социални стихотворения, а между тях е и стихотворението на Яворов "На нивата". Сборникът на Хоров, наречен "Národné stretnutia" излиза през 1958 година. Преводът на Хоров се опира на новосимволистичната поетика, характерна за словашката литература през този период и е